

ordrer på 150 mio. kr. af det hidtil gennemførte arbejde på anlæggene.

Lad mig også som et tredje eksempel nævne, at vi i kraft af en bevilling på 10 mio. kr. har haft held til at udmønte 700 mio. kr. i gavebistand fra GEF, altså Global Environmental Facility, til erstatning af ozonlagnedbrydende stoffer. I denne forbindelse kan jeg nævne og gøre opmærksom på, at de danske CFC-fri fjernvarmerør er blevet Verdensbankstandard, og at vi har fået en overvældende eksportsucces på disse områder.

Endelig som det fjerde eksempel vil jeg nævne, at vi alene i Østersøområdet med et tilskud på 200 mio. kr. i kraft af den danske Øststøtte har opnået en samlet investering på ca. 1 mia. kr. Der er i kraft af vores støtte etableret 50 rensesanlæg, som sikrer fuld biologisk rensning af spildevandet fra et område, der svarer til spildevand fra 2 mio. mennesker, dvs. at vi har sikret rensning af spildevand for en befolkning svarende til, hvad der bor på Sjælland.

Et forsigtigt skøn viser, at der med de hidtidige tilskud er opnået en dansk eksport. Det er jo ikke det, der er formålet med Øststøtten, men danske virksomheder har deltaget aktivt, og dér har vi opnået en eksport på mindst 2 mia. kr.

Og det er også vigtigt at se på, at den danske hidtidige støtte, som beløber sig til 1 mia. kr. på Østområdet, faktisk har udløst en samlet investering på mere end 5 mia. kr. Ja, måske endda et væsentlig større beløb, for her har jeg ikke taget hensyn til vores fremragende samarbejde med de internationale finansielle institutioner. Det samarbejde med de internationale banker har i øvrigt over tid udviklet sig meget konstruktivt, og jeg er overbevist om, at den danske hjælp sammen med de internationale finansielle institutioner, sammen med EU's bistand på dette område og sammen med en betydelig indsats fra landene selv vil være med til at generere et meget betydeligt omfang af succesrige miljøinvesteringer.

Vi har på Øststøtteområdet en såkaldt rådgivende miljøkomité, hvis energiske formand er forhenværende nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer, der netop har aflagt besøg i Litauen og Letland for ved selvsyn ved dette tredje besøg, som komiteen aflægger, at se, om den danske miljøstøtte rent faktisk fungerer godt. Der er kommet meget flotte, klare signaler fra alle modtagerlandene til Hoffmeyerkomiteen om tilfredshed med gennemførelsen af den danske støtte, og det er mit helt klare indtryk, at Hoff-

meyerkomiteen meget stærkt bakker op om den danske miljøstøtte.

Flere har efterlyst en højere grad af koordinering. Jeg er enig i, at vi hele tiden skal sørge for at koordinere så godt som muligt, men vi skal ikke tabe det gode, vi har i den nuværende miljøstøtte, nemlig at vi kan træffe hurtige beslutninger. Her går der ikke år fra den gode idé til dens virkeliggørelse. I nogle tilfælde kan vi handle inden for en ramme af uger, og det gør, at man fra landenes side er meget begejstrede for den hurtighed, med hvilken vi kan handle på dette område.

Dér, hvor vi først og fremmest skal have koordinering, er i forhold til den nationale planlægning, så de projekter, vi laver – ofte på lokalt hold sammen med lokale aktører – passer ind i den overordnede planlægning for myndighederne selv.

For så vidt angår regeringens nye Østersøinitiativ, er der lagt meget stor vægt på miljø og økonomisk vækst. Der er ingen tvivl om, at Østersøregionen, som udenrigsministeren allerede har understreget, er et meget spændende område som vækstregion i fremtiden, og Danmark skal være med, ligesom vi hidtil har været det, og præge udviklingen her. Det nye er, at vi satser mere systematisk på at udvikle de enkelte sektorer i miljømæssig retning, altså at indpasse miljøet, når det drejer sig om støtte på energiområdet, industriområdet, transportområdet og landbrugsområdet.

Flere har sagt: Hvordan kan vi sørge for et større erhvervsaspekt i vores Øststøtte? Der er ingen tvivl om, at en fornuftig vej at gå er at sikre, at vi i fremtiden giver en betydelig del af vores hjælp som en integreret miljøindsats, hvor miljøindsatsen glider ind i sektorprogrammerne, således at vi sikrer os, at den omstilling, den vækst og den udvikling, der skal ske på områder som energi, transport, landbrug osv., kommer til at ske på et bæredygtigt grundlag. Det er vigtigt for miljøets skyld, og det er også vigtigt for, som udenrigsministeren var inde på, at have lige konkurrencevilkår.

I praksis viser det sig ofte vanskeligt at indarbejde danske virksomheders ekspertise i en samlet miljø- og miljørelateret indsats, fordi så mange allerede i forvejen arbejder på dette område. Lad mig f.eks. nævne energiområdet, hvor vi er verdensførende på en række områder som kraftvarme, energibesparelser og vedvarende energi. Mange flere danske underleverandører arbejder i forvejen på dette område, end man umiddelbart er klar over.